dr. Kovács Örs – Simonkay Márton

A kétszintű történelem érettségi komplex feladatai

2016/17

Követelmények

- 12 témakör = 53 téma = 76 / 137 altéma (közép / emelt szint)
- például:

7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon (1790-1914)

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
7.1. A reformkor	A reformkor fő kérdései, Széchenyi és Kossuth reformprogramja.	A nemzeti eszme a reformkorban. A rendi országgyűlés és a megyerendszer működése.
7.2. Forradalom és szabadságharc	A pesti forradalom eseményei, az áprilisi törvények. A szabadságharc főbb katonai és politikai eseményei.	Népek, nemzetiségek (pl.: németek, zsidók, szlávok) szerepe a forradalom és szabadságharc eseményeiben.
7.3. A kiegyezés és a dualizmus	A kiegyezéshez vezető út. A kiegyezés tartalma és értékelése.	A polgári állam kiépülése Magyarországon (közigazgatás, közegészségügy, iskolahálózat).
7.4. Társadalmi és gazdasági változások a dualizmus korában	Gazdasági változások a dualizmus korában. A magyar polgárosodás társadalmi, gazdasági jellegzetességei, sajátosságai. Népek, nemzetiségek (pl.: zsidók, németek) szerepe a modernizációban. Etnikai viszonyok és a nemzetiségi kérdés a dualizmus korában.	Budapest világvárossá fejlődése. Társadalmi és életmódbeli változások a dualizmus korában. Egyenlőség és emancipáció.

- az adatok (fogalmak, személyek, helyek, évszámok) tekintetében a kerettanterv a mérvadó

A történelem érettségi felépítése

ÍRÁSBELI

- 100 pont
- 180 / 240 perc (közép/emelt)
- két részből áll: I. „Teszt” (emelt szinten 100 perc) II. Esszék
- atlasz használható (kiv. emeltes teszt! kronológia nem!)

SZÓBELI

- 50 pont
- 15 / 20 perc (közép/emelt)
- 20–22 tételből a kihúzott egy kifejtése (konkrétum nem, csak a tematika adható ki)
- atlasz használható (kronológia nem!)
- van felkészülési idő

Teszt

60% magyar	40% egyetemes

50% 1849-ig	50% 1849 utáni

- 50 pont, 12 feladat
- néhány feladattípus:
  - forráselemzés (szöveg, kép, diagram, akár együtt)
  - fogalmak azonosítása
  - térképes feladatok
  - célok, következmények, ok–okozatiság, időbeli sorrendiség, kapcsolatok keresése, következtetések

Írásbeli érettségi felépítése

A teljes feladatsorban az alábbi arányok érvényesülnek:

- Politika-, esemény-, állam, jog- és intézménytörténet kb. 40 %
- Társadalom-, életmód-, mentalitás- és művelődéstörténet, munkaügyi alapismeretek kb. 25 %
- Gazdaság-, technikatörténet és a környezeti kultúra története, pénzügyi és gazdasági ismeretek kb. 25 %
- Eszme- és vallástörténet kb. 10%
- Változás: 25% -ra csökken a társadalomtörténet aránya, míg a gazdaságtörténeté 25%-ra nő!

Komplex tesztfeladat I.

A teszt 50 pontosra bővült, de maradt a 12 témakör

- Középszinten általában 1 pontos elemekre épülnek a feladatok
- Egy feladat általában 4 pont
- Komplex feladat 6-8 pont, ami 4-6 részkérdéssel jelent többet

- Emelt szinten általában 0,5 pontos elemekre épülnek a feladatok
- Egy feladat általában 4 pont
- Komplex feladat 7-9 pont, ami 8-9 részkérdéssel jelent többet

Komplex tesztfeladat II.

- Miként a teszt többi részében itt is egy vagy több forrás kerül feldolgozásra
- A többi tesztfeladattól eltérően nagyobb terjedelmű és / vagy különböző típusú források összevetésével készül
- A kérdések megválaszolásához különféle kompetenciák használatára van szükség

Esszék középszinten

- két esszét kell írni (1 rövid egyetemes, 1 hosszú magyar)
- rövid esszé: 100–130 szó (12–16 sor)
- hosszú esszé: 210–260 szó (26–32 sor)
- 4 feladatból kettő választandó (A vagy B eset):

	1849-ig	1849 után
rövid, egyetemes	A	B
hosszú, magyar	B	A

Esszék pontozása középszinten

	Rövid esszé	Hosszú esszé
Feladatmegértés	2p	2p
Tér–idő	2p	4p (T1 tér, T2 idő)
Kommunikáció*	4p	6p
Forráshasználat**	3p (F)	9p (F1, F2, F3)
Eseményeket alakító tényezők**	6p (E1, E2)	12p (E1, E2, E3, E4)
ÖSSZESEN	**17p**	**33p**

* általános és konkrét fogalmak, megszerkesztettség, logikus felépítés, nyelvhelyesség, helyesírás

** 3 pontos egységekben: 1p rögzítés + 2p megállapítás

Esszék emelt szinten

- három esszét kell írni (1 rövid egyetemes, 1 hosszú magyar, 1 komplex) 140 perc alatt
- rövid esszé: 110–130 szó (14–18 sor)
- hosszú esszé: 240–290 szó (30–36 sor)
- komplex esszé: 290–340 szó (36–42 sor)
- 6 feladatból három választandó (komplex esszé + A vagy B eset):

	1849-ig	1849 után
rövid, egyetemes	A	B
hosszú, magyar	B	A

Esszék pontozása emelt szinten 1.

	Rövid esszé	Hosszú esszé
Feladatmegértés	2p	2p
Tér–idő	2p	4p (T1 tér, T2 idő)
Kommunikáció*	4p	6p
Forráshasználat**	6p (F1, F2)	12p (F1, F2, F3, F4)
Eseményeket alakító tényezők**	6p (E1, E2)	12p (E1, E2, E3, E4)
ÖSSZESEN	20p **(/2=10p)**	36p **(/2=18p)**

* általános és konkrét fogalmak, megszerkesztettség, logikus felépítés, nyelvhelyesség, helyesírás

** 3 pontos egységekben: 1p rögzítés + 2p megállapítás

Esszék pontozása emelt szinten 2.

KOMPLEX	Korszakokon át	Összehasonlító
Feladatmegértés	2p	2p
Tér–idő	6p (T3 tér/idő!)	8p
Kommunikáció	6p	6p
Forráshasználat	15p (F1–F5)*	12p (F1, F2, F3)**
Eseményeket alakító tényezők	15p (E1–E5)*	16p (E1, E2, E3, E4)**
ÖSSZESEN	44p **(/2=22p)**	44p **(/2=22p)**

forrásCSOPORTOK!

* 3 pontos egységekben: 1p rögzítés + 2p megállapítás

** **4 pontos egységekben**: 2p rögzítés (=**két** rögzítés!) + 2p megállapítás

Esszék javítása

- Feladatmegértés: 0 pont, egész esszé 0 pont!
- Tér és idő: kötelező elem vagy példák
- Kommunikáció: szaknyelv, nyelvhelyesség, megszerkesztettség, logikus felépítés
- Források/ Események: kötelező elemek vagy példák (rögzítés (1p) + megállapítás (2p) rendszerben, kettő között logikai kapcsolat van!!!) A példák közül elég egyet leírni a 2 pontért!
- A pontok kb. 60%-át az F és E adja

Esszék készítése

- Az ötlet, a kérdés kitalálása
- Az esszétípusnak megfelelő F és E összegyűjtése
- A hozzákapcsolódó kerettantervi adatok megkeresése
- Lehetséges válaszok összegyűjtése, tisztázása

Komplex esszék készítése

- Korszakokon átívelő
- Összehasonlító (időben közel azonos, de más térség vagy más jelenség bemutatása történik.)
- Minden feladatsorban egy ilyen, egy olyan lesz, a diáknak az egyik fajtát kell megírnia
- Itt vannak szempontok
- Tér és idő is speciális: korszakokon átívelőnél a kronologikus rend a felépítés vonalvezetése, összehasonlítónál a két-két idő és tér kell, kérdéstől függően
- Korszakokon átívelő lényegében egy hosszú esszé bővítve, veszélye: a tématartás, arányok megtalálása
- Összehasonlító: forráspárok elemzése (jelzése: egymás mellé van rendelve), összehasonlító megállapítás megtétele az F és E elemeknél. F és E 4-4 pontos!!!

Köszönöm a figyelmet!
Te azonban tarts ki abban, amit tanultál, és amiről meggyőződtél!
2Tim 3,14a